Müqəddəs kitab

Müqəddəs kitab Nurlanə Cərullaqızı Adi günlər dən biri idi. Bakı da səhər saatlarından başlayaraq aramsız külək əsirdi. Güclü külək yol kənarındakı ağacları və elektirik dirəklərini sözün həqiqi mənasında yarpaq kimi silkələyir, bəzən də yolların və aftomobillərin üzərinə aşırırdı. Nəticədə yollar bağlanır, aftomobillər saniyələr içində yararsız hala düşürdü. , Amma Bakı küləklər şəhəri olduğundan və şəhər sakimləridə buna öyrəşdiyindən öz gündəlik həyatlarına normal şəkildə davam edirdilər. Kübrada bunlardan biri idi. O yaşadığı , Məşdağa qəsəbəsindəki həyət evlərinim qonaq otağında gün orta namazını qılmaqda idi. 5 uşaqlı ailənin sonuncu və tək qız övladı olaraq Zərdabın alıbəyli kəndində dünyaya gələn Kübra, anadan gəlmə tam görmə məhdudiyyətli idi. , Lakin buna baxmayaraq, ailəsi qızlarını gözləri görmür deyib sağlam övladlarından fərqləndirməmiş, ona da təhsil verib cəmiyətə qazandırmış,öz valdeyinlik borclarını layiqincə yerinə yetirmişdilər.: Orta təhsilini gözdən əlil uşaqlar üçün 5 sayılı xüsusi internat məkdəbində alan Kübra, daha sonra Bakı Dövlət universitetinnin jurnalistika fakültəsinə daxil olur. Təhsilini tamamladıqdan sonra isə Bakıdan olan özü kimi görmə məhdudiyyətli sinif yoldaşı Hafislə ailə qurur. Bu evlilikdən onların Mərcan adlı qızları dünyaya gəlir. , Lakin Hafis 20 il əvvəl rabitəçi işlədiyi təəcili tibbi yardım stansiyasında ürək tutmasından ölür. Elə həmin vaxtdan da Kübra qızı, Mərcan, kürəkəni Aydın, bir də, Hafiz və Yunis adlı əkiz nəvələri ilə birgə onların evində yaşayırdı.: 25 il idi ki, ibadətlə məşğul olan Kübra namazını yenicə qılıb qurtarmışdı ki, həyət darvazası döyüldü.: O, canamazını səliqə ilə qatlayıb divanın yuxarısına qoydukdan sonra, qapını açmaq üçün yavaş addımlarla evdən çıxıb pilləkənlərlə həyətə düşdü.və yenə yavaş addımlarla ortası parketlə döşənmiş yolla darvazaya tərəf gedib gələnin kim olduğumu bilmək üçün soruşdu: -kimdi? -bizik nənə. Kübra səsi tanıyıb qapını açdı. Gələn nəvələri idi. -o!, mənim nazlı bəbələrim. Deyib Kübra, Dərsdən qayıdan nəvələrini elə qapıdaca nehrbanlıkkla qarşıladı. Hafislə yunis11-ci sinifdə oxuyurdu. -salam,nənə. Onlarda nənələrini salamlayıb,içəri girdilər. Hafiz, darvazanı bağladıkdan sonra üzünü Kübraya tutub gülümsəyərək dedi: -Nənə, mənə nazlı bəbə demə nə olar. Sonra qardaşına tərəf dönüb,isdehzayla əlavə edti- -Sən, Yunisə nazlı bəbə de bu ləqəp ona yaraşır. -mən nazlı bəbəyəmsə, səmdə,ana quzususan. Yunis qardaşının atmacasını cavabsız qoymadı. -Qulaq asın, balalarım Kübra üzündə təbəssüm dilləndi. -Nə qədər böyüsənisdə, siz mənim nazlı bəbələrimsiniz. -və elədə qalacaqsınız.: -Hətda,əgər qismət olsa, arvadlarınızın və uşaqlarınızın yanındada sizə nazlı bəbələrim deyəcəm.: Gülüşdülər. Hər üçüdə evə tərəf yönəldilər. -Verin çantalarınızı aparım. Kübra nəvələrinə müraciət etdi. -Sağ ol, Nənəözümüz apararıq. Deyə Yunis mehriban tərzdə cavab verdi. Evə girdilər: -Nənə, evi təmizdəmisən?hər yer xolor qoxuyur. Deyə Hafiz Kübradan soruşdu- -hə mənim ağıllı balam. Kübra cavab verdi.: -ay nənə, niyə əziyyət çəkdin axı?anam eləyərdi də. Hafiz canı yananlıkla dedi:-Nə əziyyəti, oğlum. Kübüra gülümsədi: - bura mənimdə evimdi. - Anan gil harada qaldı? -Bir az dan gələcəklər. Hafiz dedi. Mərcanla Aydın oğlanlarınında oxuduğu qəsəbə məkdəbində müəllim işləyirdilər. Aydın tarix, Mərcan isə riyaziyyat müəllimi idi. - Yaxşı gedin əyninizi dəyişin, əllərinizi yuyun, mən də, ona qədər süfrəni hazırlayım. Kübra, bunu deyib mətbəxə tərəf yönəldi. Mərcan ilə Aydın birlikdə iş dən, evə qayıdırdılar. -Of külək də əsməyə vaxt tapdı Deyə Aydın üsyankarcasına dilləndi. -Belə danışma, Aydın, -Allaha xoş getməz. Mərcan ərinə etirazını bildirdi: -Səanində allahınında. Aydın, dodaq altı mızıldandı: Aydın ateist idi. O, allahın, quranın, və peyğəmbərin varlığına inanmır, inananları isə cahil adlandırırdı. Üç uşaqlı ailənin ikinci övladı olaraq sabirabadın bulduq kəndində dünyaya gələn Aydın mərcanla universitet oxuduğu illərdə tanış olmuş, təhsilini tamamladıqdan bir ay sonra da evlənmişdi.: -Unutma ki, Mərcan davam etdi.: -Günəşin çıxması, yağışın yağması kimi küləyin əsməsi də bir təbiət hadisəsidir. -Təbiət hadisəsi isə bizim zərərimizə deyil. Aydın, cavab olaraq nəsə demək istəyirdi ki, buvaxt arxadan kiminsə səsi eşidildi.: Mərcanla Aydın səsi eşidib geriyə çeviriləndə, qarşlarında qonşuları Teybəni gördülər,: -O!Salam,Teybə,xala, cümən mübarək. Mərcan Teybəni mehribanlıkla salamladı.: -Salam, qızım, sizində cüməniz, mübarək. Teybe də eyni səs tonu ilə dilləndi. -Necəsiniz?uşaqlar, necədir? -Şükür biz yaxşıyıq teybə, xala, sizdə nə var nə yox? -Bizdə yaxşıyıq, qızım. -Mərcan, sənə çox təşəkkür edirəm, qızım, bayaq Raafanla danışdım dedi ki, hər gün zəng vurub, halını xəbər alırsan. Raafan,Teybənin, üç uşaqından biiri idi 15 ildir Şizofreniyya xəstəliyindən əziyyət çəkən Raafan,iki həftə idi ki, Ruhi əsəb disbanserində müalicə almakda idi. Mərcan Teybənin sözlərinə cavab olaraq səmimiyətlə bunları dedi: -Raafan, mənim qardaşımdır Teybə xala. -Bacı qardaşına hansı gündə lazımdır. -Əla bir korumuz var idi bir də şizofreniyamız oldu. Aydın pıçıltıyla deyindi. -Hətda, biz anamla onun yanına getməyidə düşünürük. Mərcan davam etdi. -Çox sağ ol, qızım, Allah səndən razı olsun. Teybə sakit səslə dilləndi və - Elə Raafan da, nə ananı məndən nə də, səni bacılarından ayırmır. Diyə də o əlavə etdi. -Nə isə, mən sizi çox saxlamayın. -Yaxşı, teybə xala hələlik. Onlar sağollaşıb,evlərinə tərəf yönəldilər.: Çöldə küləyin qulaq batıran uğultusu eşidilr, ev də, isə Kübrayla, nəvələri yemək yeyirdilər.: -Necə keçdi dərsiniz uşaqlar? Kübra, mehribancasına soruşdu: -Yaxşı keçdi, Nənə bütün dərslərdən beş aldık. Deyə Yunis fəxrlə cavab verdi. -Əla Kübra sevincək dedi: Sonra əminliklə əlavə etdi: -Unutmayın,əziz balalarım, oxumaq, oxumaq yenədə oxumaq. - Nənə, yəni, Sən, oxuduğun üçün heç peşman deyilsən? Hafiz maraq dolu səslə soruşdu: -Yox niyə peşman olmalıyam. Kübra təəccübləndi.: -axı Sən öz ixtisasın üzürə işləyə bilmədin. Hafiz, məyus halda dedi: -Əzyyətində hədər geddi.: -Qulaq as oğlum, Kübra qətiyyətlə dilləndi: -Birincisi oxumaq insana təkçə işləmək üçün lazım deyil: -Oxmaq həmdə, insanın dünya görüşünü artırır, baxış bucağını genişləndirir. -qısacası oxumaq insanı gözəl gələcəyə aparan işıqlı bir yoldur. Bu vaxt darvaza təkrar döyüldü. -Yəqin, atam gildir,mən açaram. Deyib,Yunis, ayağa qalxdı.: -2-cisi Kübra sözünə davam etdi: - İnşaallah, gün gələcək valideyn olacaqsan. -Valdiyinlik isə, yalnız uşağı dünyaya gətirib, böyütmək deyil, həmdə, düzgün yetişdirməkdir. -Bunun yolu da savatdan keçir. Yəni, gərək özün savadlı olasan ki, uşaqınıda düzgüm yetişdirə biləsən. -Gələk sənin suvalına bunu yadında saxla ki, insan çox vaxt elədiklərinə görrə yox, eləmədiklərinə görə peşmanolur.Əsil mən Həzrəti Məhəmməd peyğəmbərimizin ümməti olan bizlərə, beşikdəm qəbirə qədər, elim öyrənin dediyiyni bildiyim hal da, buna əməl etməsəydim peşman olard -Bir də, elim öyrəmmək və öyrəmək özüdə ibadətdir, oğlum: Bu vaxt otağın qapısı açıldı. - Mərcan!, -Siizsiniz, qızım- Qapının səsini eşidən Kübra gələnin kimliyimi dəqiqləşdirmək üçün soruşdu: -Yox, yad pılanetlilərdir. Mərcanla birgə otağa daxil olan Aydın, istehzayla cavab verdi. -Aydın, bəsdir. Deyə Mərcan ərinə acıqlandı.Sonra anasına tərəf dönərək - Necəsən ana? Deyə mehribanlıqla soruşdu: -Şükür yaxşıyam, qızım. Kübra da eyni səs tonu ilə cavab verdi: Sən necəsən? Necə keçdi günün? -Həmişəki kimi Mərcan dedi. -Of bəsdi, boş-boş danışdınız. Tez ol, get yemək gətir acından ölürəm. Aydın, donquldandı. -Mərcan, biz yedik, qızım. Kübra dedi:-Sən ikinizə gətir.: -Yaxşı, ana. Deyib Mərcan yemək gətirmək üçün mətbəxə getdi. - Belə başa düşürəm ki, bu ev də eşşək bizdən irəlidir. Aydın özünü qaynanasına tutub kinayə ilə dedi: - Niyə? Kübra heyrətləndi. -Əgər belə olmasaydı,omda yeməyə bizidə gözləyərdiniz. Kübra, bu sözlərdən,pərt oldu. Vəziyyəti belə görəm, Hafiz,sözə qarışdı. -Ata, biz,bir az dan hazırlıq kursuna gedəcəyik. -Ona görə yeməyimizi,sizdəm əvvəl yedik. Aydım bir söz deмədi. - Gedək hazırlaşaq, vaxta az qalıb. Yünis,bunu deyib ayağa Buvaxt Kübranın səsli asisdentlə işləyəm sensörlü mobil telefonunun mesaj səsi eşidildi. Telefonunu cibindən çıxarıb açan Kübra rəfiqəsi Rozadan gələn səsli whatsapp mesajını oxumağa başladı: -Salam, Kübra cümən mübarək olsun. Necəsən? Evdəkilər necədir? -Kübra, təəsüf ki, mən səni bu gün Məscidə apara bilməyəcəm.: qızım , xəstələnib, onun yanına gedirəm. Xaiş edirəm

məni bu səfərlik üzrlü hesab elə. Kübranın mesaja cavabı, belə oldu-salam, roza şükür biz yaxşıyıq hə başa düşdüm allah qızına şəfa versin əlbəttə get mənə görə də narahat olma görüm nə edirəm Kübra mesajı göndərib telefonu cibinə qoydu Mərcam,əlində podnosla geri qayıtdı. Uşaqlar da, təkrar otağa girdilər. -Ana, biz gedirik. Yünis, üzünü anasına tutub dedi: Yaxşı, oğlum, Deyib, Mərcan, padnusdakı yeməkləri süfrəyə düzməyə başladı.Aydın,yemək yemək üçün masanın arxasına kecdi. -Allaha əmanət olun uşaqlar Kübra, mehriban səslə dilləndi. : -Of,iki sözümdən biri allahdır. -Bir gün məni dəli edəcək. -Bu kor qadın. Deyə, Aydın, dodaq altı mızıldandı. Aydın, ona heç bir zərəri olmayan qaynanasını sırf , gözləri görmədiyi, Allaha inandığı, və onu uşaqlarına tamıtdığı üçün, sevmir, ona ürəyində bitib tükənmək bilməyən nifrət bəsləyirdi. Onun evində yaşamağına isə,yalnız mərcana görə dözürdü. Uşaqlar, hamıyla sağollaşdıqdan sonra hazrlığ kursuna getmək üçün ev dən çıxdılar. -Mərcan səndən bir şey xayış edə bilərəm qızım? Kübra tərəddütli səslə soruşdu: -Yox, Kübra sultan xayiş eləməyinn buyurun, əmir edin. Mərcan gülümsədi. Qızının,bu sözlərindən sonra Kübranın az əvvəlki, tərədüdü həmin, andaca, yox oldu.: -Hər cümə olduğu kimi bugündə məscitdə, dini söhbət var məni ora, həmişə, Roza aparırdı, bilirsən, onunda qızı xəsdələnib -Səndə istəyirsən ki, səni Mərcan məsçidə aparsın eləmi? Aydın, qayınanasını qabaqladı. -Hə, oğlum. Kübra təsdiq etdi. Xeyir, aparmayacaq. Aydın kəskin şəkildə dedi:və əlavə etdi: - Mən, arvadımın orda danışılan gic-gic şeyləri dinləməyini istəmrəm. -Oğlum, orada, ancaq dindən -Bilirsən nə var Aydın, Kübranın sözünü kəsdi:- Mənə, əslində heç olmayan, özünüzün uydurub inandığınız dininizidə, Allahınızıda, Peyğəmbərinizidə söydürmə. -Bəsdi!, Aydın. Kübra bu yerdə özünü saxlaya bilməyb hiddətlə bağırdı: Aydın, onun qəfil qışqırmasından ani çaşqınlıq yaşasada, özünü o yerə qoymadı: -Qışqırma qarşında uşaq yoxdur. -Qulaq as,Aydın, Kübra əsəbi halda dilləndi -Sən,Allaha, Peyğəmbərə, diynə inanmırsan, bunu başa düşdük. -, amma bu sənə onları, təhqir etmək,və kimininsə inancına qarışmaq haqqını vermir. Bir də ki, Mərcan sənin arvadındısa, mənimdə qızımdır və inanclıdır. -Hə,yəni, demək isəyirsən ki, Aydın, qaynanasının sözlərinə cavab vermək istəyirdi k, Mərcan, vəziyyətin gərginləşdiyini görüb , sözə qarışdı:: -Aydın, dayan. -Ana, sən də, əsəbləşmə. -Get, hazırlaş,səni Məsçidə aparacam. -Sağ ol, qızım, məni yanılıtmayacağını bilirdim. -Yaxşı, saat üçdə Məhsiçiddə olmalıyıq. Kübra, bunları deyib,ayağa qalxdı. Və hazırlaşmaq üçün ağır addımlarla otaqdan çıxdı. Aydın, ağzını açıb nəsə demək istəyirdi ki, Mərcanın sərt baxışlarını görüb susdu:hər ikisi yemək yeməyə başladılar. Üç gün keçdiAxşam üstü idi. Kübra qonaq otaqnda oturub kitab oxuyurdu.] Bu vaxt otağın qapısı açıldı. -Kimdi? -Mənəm, nənə, Hafiz. -Gəl, oğlum. Hafiz gəlib divan da, nənəsinin yanında oturdu. -İfdar vaxtına nə qədər var: -Bir saat. Deyə Kübra cavab verdi. Bu gün11ayınsultanımüqəddəs Ramazan ayının ilk günü idi. Kübrada hər il olduğu kimi bu il də oruc tuturdu: -Nənə, sənə çətin deyil? Deyə, Hafis, qayğı keşliklə soruşdu: -Nə oruç tutmaq? Kübra, nəvəsinin, nə demək istədiyini başa düşdü: -Hə, Hafis, cavab verdi: -Yox, oğlum, Kübra qətiyyətlə dedi: -Allahın rzasını qazanmaq haqq-hesab günü onun hüzuruna alını açıq, üzü ağ, başı dik çıxmaq üçün görülən heç bir iş çətin deyil.. -Axı Sən, neçə saatdır ki, yemək yeməmisən. Kübranın nəvəsinin bu sözünədə cavabı belə oldu. -Qulaq as, oğlum, Allah bizə 24 saat və 12 ay vaxt verir. Bununda yalnız 1 ayını oruc tuturuq. -Bizim 11 ay ərizində yemək yediyimiz vaxt, oruc tutanda ac qaldığımız vaxtdan daha çoxdur. Birdə ki, Allah bizə bu dünyada yaşamaq haqqı, yaşamaq üçündə sayısız-hesabsız neymətlər verib.Bizdə əvəzində ibadət edərək ona olan qulluq borcumuzu yerinə yetirməliyik. -Nənə, sən dini təhsil almısan? Deyə birdən Hafiz maraq dolu səslə soruşdu: - Təəsüf ki, yox, oğlum Deyə Kübra məyus halda dedi. VƏ dərindən ah çəkib əlavə etdi. -Mənim vaxtımda biz sovetlər birliyinin daha doğrusu rusiyanın əsarəti altında yaşayırdıq onlar da bizə nəyinki dini təhsil almağa heç məsciddə ibadət etməyə belə icazə vermirdilər, ona görə də çox istəməyimə rəğmən dini təhsil ala bilmədim. -Niyə soruşdun? -Bəs sən indicə mənə danışdıqlarını haradan öyrənmisən Hafiz nənəsinin sualına sualla cavab verdi: -Bax bu kitabdan öyrənmişəm. -deyə- kübra əlindəki kitabı göstərdi. -O, nə kitabdır nənə? Hafiz dərhal maraqlandı. -Bu bizim müqəddəs kitabımız olan quranı kərimdir, oğlum. Deyə kübra cavab verdi: - Hə, mən bu kitabı əvvəllər də sənin əlində görmüşəm. Hafiz dedi: -Yəni bu kitabda hər şey yazılıb? - Hə, mənim balam. Kübra əminliklə dinləndi: -Bu kitab bizim yer üzündəki ən yaxşı və ən doğru bələdcimizdir. -Nənə mənə kitab barədə daha ətraflı məlumat verə bilərsən? Hafizin kitaba marağı daha da artdı: - Əlbətdə. Kübra həvəslə danışmağa başladı. -Nəyin ki, biz müsəlmanların hətda, bütün milliyyətlərdən olan insanların daoxumalı olduğu bu kitab 610-cu ildə həzrəti məhəmməd peyğəmbərimizə məkkədə hira mağarasında allah tərəfindən Cəbrail mələk vasitəsilə vəh edilmiş, ilk ayəti isə əl-ikra, yəni yaradan rəbbinin adı ilə oxu olmuşdur. Kitab 114 surə dən 6236 ayədən otuz cüz -dən və hər cüzü on səhifə olmaqla üç yüz səhifədən ibarətdir. Surələrin 86sı məkkədə 28i isə mədinə də vəh olunub. Ən uzun surə 286 ayədən ibarət olan bəqərə ən qısa surəsi isə 3 ayədən ibarət kövsər surəsi olan quran fatiha surəsi ilə başlayıb nas surəsi ilə bitir. Quran elə bir kitabdır ki onu gözü ilə oxuyan ancaq yazısını görər, qəlbi ilə oxuyan mahiyyətini duyar, ruhu ilə oxuyan isə Allahı dərk edər. Qısacası başqa səmavi kitablardan fərqli olaraq 23 il ərzində hissə-hissə nazil olunan və təhrif olunmadan günümüzə qədər gəlib çatan bu müqəddəs kitab yaradanın şüurlu varlıqlar olaraq yaratdığı bizlərə onu dərk edib sevməyimiz ən əsası isə insan kimi yaşamağımız üçün göndərdiyi ən mükəmməl hədiyyədir. Hə, onu da deyim ki, quran ramazan ayında nazil olunub. -Bəs sən bu kitabı haradan almısan? Deyə hafiz növbəti sualını ünvanladı: Kübranın nəvəsinin bu sualına da cavabı belə oldu: -Almamışam rəhmətlik babanın ad günü hədiyyəsidir. Baxa bilərəm hafiz əlini kitaba tərəf uzatdı: - Əlbətdə baxa bilərsən kübra dedi: və əlavə etdi: amma yazıları oxuya bilməyəcəksən çünki bu kitab bizlərin yəni görmə məhdudiyyətli insanların yazıb oxuya biləcəyi brayıl əlifbası ilə yazılıb. Bir də əllərin təmizdir? -Hə təmizdir -deyərək kitabı nənəsinin əlindən alan hafiz onu öpüb alına qoymuşdu ki otağın qapısı gurultu ilə açıldı. -Hə deməli belə deyib Aydın qəzəbli halda içəri girdi. -Bayaqdan sizi dinləyirdim deməli sən mənim evimdə xurafatla məşqulsan. -Əstəğfürullah oğlum mən Kübra mülayim səslə cavab vermək istəyirdi ki, -dayan Aydın onun üstünə çımxırdı -Birincisi mənə oğlum demə mənə sənin kimi kor ana lazım deyil. İkincisi isə mən sənə bu evdə yaşamağa yalnız mərcanın xatirinə icazə vermişəm uşaqlarımın tərbiyəsini pozub onların başını koranə şeylərlə doldurasan deyə yox aydındır? -Ata nənəm... Hafiz nənəsini müdafiə etmək istədi -Kəs səsini! Aydın. Oğlunun da sözünü ağzında qoydu. -Mənə de görüm elmə təhsilə sərf eləməli olduğun vaxtdı niyə belə boş boş şeylərə xərcləyirsən hə ver o kitabı mənə görüm ver.-deyib Aydın Hafizin hələ də əlində tutmaqda olduğu quranı aldı. -Aydın xayiş edirəm ver onu mənə! - Oğlum o muqəddəs kitabdır. Kübra ayağa qalxıb yalvarmağa başladı. -Bəsdi zəhləmi tökdün kor qadın. Qaynanasının bu sözlərindən sonra daha da özündən çıxan aydın al muqəddəs kitabını da bu saat rədd ol mənim evimdən deyərək var gücü ilə kitabı onun başına çırptı aldığı qəfil zərbənin təsirindən səndirləyən kübra çarəsiz halda divana çökdü. Bu vaxt mətbəxdə yemək bişirən mərcan və otağında dərs oxuyan Yunis səsi eşidib gəldilər. -Aydın! Nə edirsən? Utanmırsan? Mərcan irəli yeriyib yerə düşən kitabı götürmək istədi. -Çəkil görüm. Aydın sərt hərəkətlə arvadını sinəsindən geri itələdi sonra da üzündə iyrənc bir təbəssümlə -İndi görək sənin bu kor ananın müqəddəs kitabı mənə nə edəcək deyərək yerdəki quranı ayağı ilə qaldırıb yuxarı atdı kitab əvvəlcə tavana ordan televizora daha sonraisə təzədən yerə çırpıldı elə o saatda aydın kitabı təpikləməyə başladı aydın dayan nə edirsən ata eləmə Mərcanın və uşaqların qışqırırq səsi Kubranın ağlama səsinə qarışdı. Hər kəs Aydına mane olmağa çalışır, o isə heç kimin yanına yaxınlaşmağına imkan vermir, quranı futbol topu kimi o tərəf-bu tərəfə atırdı. Birdən gözlənilməz bir şey oldu. Aydının saniyələr içində rəngi qaraldı. Sonra o, sağ əlini ürəyinin üstünə qoyub kökündən qopmuş ağac kimi yerə yıxıldı. -Aydın! sənə nə oldu? -Ata! Mərcan ilə Yunis təşviş içində yerdə hərəkətsiz halda uzanan Aydına sarı yüyürdülər. -Nə oldu, qızım? Kübra təlaşlı halda ayağa qalxdı. -Bilmirəm ana, deyəsən, ürəyidir. Mərcan həyəcanlı səslə dedi və tez! təcili yardım çağırın . -deyə də əlavə etdi. -Mən çağırıram. Kübra telefonu əlinə götürdü. İki saat keçdi Kübra Hafiz və Yunislə, birgə sabunçu rayonu 3 saylı şəhər kininiki xəstəxanasınının gözləmə zalında bir saatdan çox idi ki əməliyyat olunan Aydından xəbər gözləyirdi. Allahım yalvarıram Aydın

əməliyyatdan sağ-salamat çıxsın sağalıb yenidən ailəsinin yanına qayıtsın -deyə Kübra əllərini açıb dua etməyə başladı. -Nənə atam az əvvəl səni təhqir etdi. Sən isəonun sağalması üçün dua edirsən? -deyə Hafiz təəcübləndi. -Qulaq as ağıllı balam. Kübra sağ əlini yanında oturan nəvəsinin çiyninə qoyub danışmağa başladı. Atanın allahı və müqəddəs kitabımızı təhqir etməsi məni təhqir etməsindən daha ağırdır, amma allah bağışlayandır və əgər əbədi olan allah bağışlayırsa onda fani olan biz qullar da bağışlamağı bacarmalı hər nə olur olsun çətin vəziyyətə düşən birinin yanında olmalıyıq bir də ki nə bilmək olar bəlkə bu olanlar atanızı doğru yola qaytarar. Bu vaxt Mərcanda onların yanına gəldi. Bir Xəbər var yox. Hafiz başını buladı. - Harada idin, qızım? Kübra mülayim səslə soruşdu. - Aydınnın ailəsinə xəbər verdim. Mərcan üzgün halda cavab verdi. -O saatda yola çıxdılar, sonra da Teybə xala və və məktəbin direktoru ilə danışdım . - Lap yaxşı Kübra başını tərpətdi. -Ana sən orucunu açdın? -Hə, qızım açdım. Hafiz sağ olsun, mənim üçün şiriniyyat və çay aldı. -Lap yaxşı gör nə deyirəm, bəlkə sən uşaqlarla birlikdə evə gedəsən. -Yox qızım Kübra etiraz etdi. -Ən azından qoy Aydının valideynləri gələnə qədər burda qalım . Bu vaxt tibb bacısı sürətli addımlarla onlara yaxınlaşdı. - Təcili bizə iki müsbət qan lazımdır. -Qan? Mərcan təlaşlandı. -Bəli iki müsbət qan . Tibb bacısı təkrar etdi. -İndi biz qanı haradan necə tapaq? Mərcan çarəsiz halda tibbbacısına baxdı. -Ana, biz verə bilərik? Yunis dedi: -Yox, oğlum. Mərcan başını buladı. -Sizin yaşınız azdır. -Mənim qanım iki müsbətdir mən verərəm deyərək- Kübra cəld ayağa qaxdı yaxşı onda buyurun gedək. Kübra ilə tibb bacısı birlikdə gözləmə zalımdan çıxdılar kaş atamın da ürəyi nənəmin ürəyi kimi olardı. Hafiz kövrəldi. Bayaq o nənəmə nələr dedi amma nənəm onun sağalması üçün dua edirdi indi də qanını verir.. -Qulaq as Hafiz Yunis üzünü qardaşına tutdu nənəm həmişə deyir ki, allah insana bir fiziki görkəminin necə olmasını bir də ailəsinin kim olmasını seçmə haqqını vermir nə eləyək ki indi bizim də bəxtimizə Aydın kimi ata yazılıb məni ən çox maraqlandıran bilirsiniz nədir? Hafiz azacıq fasilədən sonra yenidən nəzərlərini anasına və qardaşına çevirdi -Atamın ailəsində hər kəs yəni, nənəm babam, əmim, bibim hamısı Allaha inandıqları halda onecə ateisd olub ? -Ah, oğlum. Mərcan dərindən köküsünü ötürüb dilləndi: - Bizim təhsil aldığımız vaxtlar sovetlər birliyinin daha dəqiq desək rusiyanın əsarəti altında yaşadığımız vaxta təsadüf edirdi həmin vaxtlar ən çoxda ali təhsil müəssisələrində ateizm təbliğ olunurdu allaha şükürlər olsun ki mən babanın və nənənin sayəsində o, lənətə gəlmiş müəllimin təsirinə düşmədim amma atan Mərcan bu yerdə ağlamağa başladı . Mən onu fikrindən döndərmək üçün çox çalışsamda alınmadı nənənlə babana onun ateist olduğunu demədim çünki atanızı sevirdim və onların bunu öyrəndikləri zaman evlənməyimizə razı olmayacaqlarını bilirdim.Sonra babanız rəhmətə getdi mən də atanızı birtəhər razı salıb nənəniz tək qalmasın deyə onu bizə gətirdim yazıq nənən də həqiqəti o zaman öyrəndi oda atana doğru yol göstərməyə çalışdı amma bacarmadı . -Özünü üzmə, ana. Yunis böyük adam təmkini ilə dilləndi. -İnşallah atam sağalar və nənəmin dediyi kimi bəlkə bu dəfə doğru yola qayıdar inşallah Mərcanla Hafiz başlarını tərpətdilər. Bir neçə saat keçdi.Səhər saatları idi. Yenə hər kəs xəstəxananın gözləmə zalımda həyəcanla Aydından bir xəbər gözləyirdi. Artıq Aydının atası İdris, anası Gülüstan, bacısı Həyat və qardaşı Cahandar da gözləyənlər arasında idilər. -Niyə hələ bir söz demirlər? Həyat gözləri yaşlı halda atasına baxdı: -Ağlama, qızım gözləyək görək nə olur. İdris qızını sakitləşdirməyə çalışdı. Bu zaman Kübrayla Gülüstan birlikdə namaz qılmaqdan qayıtdılar Mərcan Kübra qızını səslədi burdayam, ana Mərcan yorğun gözlərini anasına çevirdi. bir xəbər var? -Hələ yox. Deyə Hafiz anasının əvəzinə cavab verdi. Bu vaxt ağ xalatlı tibb bacısı onlara tərəf gəldi. -Nə oldu? Gülüsdan təlaşla yerindən qalxdı: -Gözünüz aydın. Aydın bəyin əməliyyatı yaxşı keçdi. Tib bacısı hər kəsə xitabən dedi:və 15 dəqiqə əvvəl özünə gəldi palataya köçürdük deyə də əlavə etdi: - Onu görə bilərik? Sualı sevinci səsində açıq-aşkar hiss olunan Mərcan verdi. -İndi həkim yanındadır əgər məsləhət bilsə görərsiniz. Qızım xahiş edirəm məni də özünlə aydının yanına apar özüm həkimlə danışaram oğlumu görmək istəyirəm gülüstan təkid etdi qulaq asın xanım tibb bacısı ciddiləşdi sizinlə açıq danışacam oğlunuz ağır ürək əməliyyatı keçirib əslində biz xəstə əməliyyatdan çıxan kimi yaxınlarını məlumatlandırırıq ancaq sizə aydın bəyi palataya köçürəndə xəbər verdik bilirsiniz niyə gözlədiki o tam özünə gəlsin çünki bizim onun nəyinki oyanmağına hətta yaşamağına belə ümidimiz yox idi hər kəs eşitdikləri qarşısında yerindəcə donub qaldı. Ona görə də ona yorulmaq olmaz dediym kimi aydın bəyi ancaq həkim icazə versə görə bilərsiniz . Tibb bacısı bunu deyib getdi. aydın palatasında taqətsiz halda uzanmışdı. -Özünüzü necə hiss edirsiniz aydın bəy? Başının üstümdə dayanan həkim mehriban səslə soruşdu: -Yaxşıyam. Həkim. Deyə aydın yorğun səslə cavab verdi: Sonra da Məni nə vaxt evə buraxacaqsınızdeyə soruşdu: --Niyə evə getmək üçün belə tələsirsiniz? Həkim suala sualla cavab verdi:?: sonra əlavə etdi: yeni əməliyyatdan çıxmısınız heç olmasa bu gün müşahidə altında qalın. -Qulaq asın, Aydın bəy. Aydın yenə nəsə demək istəyirdi ki həkim onu qabaqladı -Siz kəsgin miokard infaktı yəni, ürək tutması buna bağlı olaraqda olduqca ağır əməliyyat keçirdiniz sizi əvvəl allahın sorada kübra xanımın sayəsində xilas edə bildik Kübra xanımın? Aydının gözləri heyrətdən böyüdü bəli qaynanamızın həkim davam etdi . Əməliyat əsnasında sizə qan lazım oldu Kübra xanım da -Mənə qannını verib ölümdən xilas etdi. Aydın həkimin cümləsini tamamladı. -Bəli. Deyə həkim təstiq əlaməti olaraq başını tərpətdi. -Onu görmək istəyirəm. Aydın yalvarıcı səslə dedi: Həkim tibb bacısını çağırıb Kübranı gətirməsini tapşırdı. -Allahım sənə çox şükürlər olsun. Oğlumu bizə bağışladın. Deyərək Gülüstan sevincli halda əllərini göyə qaldırdı. -Sənə çox təşəkkür edirəm Kübra xala. Deyə Cahandar üzünü kübraya tutdu: Bayaq siz namaz qılmağa gedəndə Hafiz olanları bizə danışdı. Aydın səni təhqir edib qəlbini qırdığı halda sən ona qan verib ölümdən qurtardım. ona yenidən yaşamaq şansı verdin. Allah səndən razı olsun. -Aydına yenidən yaşamaq şansını mən yox, Allah verdi. Kübra sakit tərzdə dilləndi: - Ona qan verməyimə qaldıqda isə özünə insan deyən və insan olmağın yolunun da dar daqalana əl uzatmaqdan keçdiyini bilən hər kəs mənim elədiyimi eləyərdi. aydının bu günə qədər sizə elədiklərinə görə sizdən onun yerinə mən üzr isdəyirəm kübra bacı idris məyus halda dedi sizə bir ata olaraq yalvarıram onu bağışlayın günahkar olmadığınız bir məsələyə görə üzr istəməyin. İdres qardaş. Kübra bayaqkı tövürlə yenidən dilləndi. - Qaldı aydını bağışlamağıma aydın uşaqdır biz böyüklər isə uşaqlarımızı səhvlərinə görə mühakimə etmək, küsüb üz çevirmək yerinə hər zaman onları doğru yola dəvət etməli və hər zaman onlara qarşı bağışlayıcı olmalıyıq düzdü. Hər kəs təsdiq əlaməti olaraq başını tərpətmək istəsədə Kübranın görmə məhdudiyyətli olduğunu nəzərə alaraq razılıqlarını sözlə bildirdilər bu vaxt bayaqkı tibb bacısı yenidən göründü: -Aydın bəy Kübra xanımı görmək istəyir. -Nə? Mərcan heyrətləndi: -Məni? Deyə Kübra dəqiqləşdirmək isdədi: :Bəli, sizi. Tib bacısıdedi-və -Oyanan da da sizin adınızı sayaxlayırdı. Deyədə Əlavə etdi. Hamı eşitdikləri qarşısında heyrətləndi. - Buyurun, gedək. Nə baş verdiyini anlamayan tibb bacısı isə kübranın qoluna girib onu aydının qaldığı otağa apardı.-Yaxşı, Aydın bəy mən indi gedirəm. Lazım olsam tibb bacısına deyərsiniz. Həkim bunu deyib otaqdan çıxdı. Ardınca da içəri tibb bacısı ilə birgə Kübra daxil oldu. -Buyrun. Beş dəqiqədən sonra gəlib sizi aparacam. Deyən tibb bacısı kübranı aydının çarpayısının yanındakı stola əyləşdirib getdi. - Aydın kübra yumşaqcasına səsləndi. -Canım, anam Aydın kövrək halda dilləndi. Kübra heyrətləndi çünki aydın 20 ildə ilk dəfə idi ki, ona ana deyirdi. -Özünü necə hiss edirsən oğlum? Deyə Kübra canı yananlıqla soruşdu: - Səni gördüm yaxşı oldum. Aydın dedi:sonra da kübranın əlini əllərinin arasına alıb öpərək alnına qoydu: - Aydın nə edirsən oğlum? Kübra əlini geri çəkmək istədi. -Bunu çoxdan eləməli idim. Aydın məyus səslə ağır-ağır danışmağa başladı: -Bilirsən, mən ayılana qədər yuxumda ancaq səni görmüşəm. -Məni Kübra təəccübləndi: -Hə Aydın davam etdi. - Sən əlində quran kitabi ilə başımın üstündə dayanıb sağalmağım üçün dua edirdin . Mən sənin səsinə oyandım. Özüdə adını sayıqlayaraq. Ana dünəndən bu günə yəni, narkozdan ayıldığım müddətə dək bütün həyatım birfilm lenti kimi gözlərimin qarşısından keçdi.onların içində səninlə olan xatirələrim də var idi. Mən bu günə qədər məni düşdüyüm qəflətdən çıxarmağa çalışdığın üçün səni sözün həqiqi mənasında düşmən gözündə görmüş , inanclı olduğun üçün cahil adlandırmışam. Kübra bu yerdə nəsə demək istəyirdi ki, Aydın onun sözünü kəsdi.-Səni hər zaman vəziyyətinə görə incidib alçaltmış, ən ağır sözlərlə qəlbini qırmışam. Yalvarıram məni bağışla. Allaha and içirəm ki, bunlar bir də

təkrarlanmayacaq. Bundan sonra sən mənim ikinci anamsan yalvarıram sən də məni oğlun olaraq qəbul elə. Aydın susub qaynanasının nə deyəcəyini gözlədi. -Onsuz da sən mənim oğlumsan, Aydın kübra mehriban səslə danışmağa başladı: -Mərcan nə rəhmətlik atasına nə də mənə sənin ateist olduğunu deməmişdi mən həqiqəti bir də sizinlə yaşamağa başlayandan sonra öyrəndim. , Amma xoşbəxtliyinizə mani olmamaq və yuvanızı pozmamaq üçün səsimi çıxarmadım. Həmişə sənin müspət xüsusiyyətlərini görməyə, sənədə o yöndə yaxınlaşmağa -Və doğru yola qaytarmağa çalışdın. Aydın düzəliş verdi: - Bilirsən, ana dünən mən sənə kor dedim, amma əsil kor mənəm ki, gözlərim gördüyü halda sənin qəlbin və beynininlə gördüklərini görəbilməmişəm. -Belə bir söz var, oğlum Kübra mülayim tərzdə dilləndi. -Deyirlər ki, səhvini başa düşüb allahdan bağışlanmağına diləyən insan əksinə səhvini başa düşməyən və onu təkrar edən isə şeytandır. Sən səfini başa düşüb insan olmağı seçmisənsə xoş halına -Sən cə Allah məni səhvlərimə görə bağışlayar? Aydın gözlərini ümidsiz halda Kübranın ağzına tikdi: Kübranın suala cavabı belə oldu: -Qulaq as oğlum bunu bil ki, Allahın mərhəməti yer üzündə yaratdığı bütün canlılardan və onlara yaşamaq üçün verdiyi nemətlərdən də boldu sən hər zaman dua və tövbə it yaxşı kübra bunu deyib bir ana kimi aydının başını sığalladı:sonra da əyilib yanaqlarından öpdü. Aydının isə onun bu isti münasibətindən gözləri yaşardı. İndi onun qəlbinə sonsuz bir peşmanlıq hissi hakim kəsilmişdi. 29 gün keçdi. Gözəl yas fəsili bir ayını arxada qoymuşdu. Səhər saatları idi. İlıq yaz günəşi artıq canlanmış təbiəti sığallayır, adamların ruhunu oxşayırdı. Kübra evlərinin mətbəxində çay dəmləyirdi.bu vaxt qapı açıldı. Və -Bayramın mübarək olsun, canım anam deyib Mərcan içəri girdi: - Səninlə bahəm , qızım Kübra çayniki qazın üstünə qoyub yavaş addımlarla qızının səsinə tərəf getdi. Ana bala qucaqlaşıb öpüşdülər. Bu gün müqəddəs ramazan bayramı idi. -İnşaaallah birlikdə neçə belə bayramlara çıxaq. Kübra səmimiyyətlə dedi: - Amin Mərcanda anasının duasına qoşuldu. - Yaxşı gəl süfrəni hazırlayaq. Deyib kübra soyuducudan lazım olan ərzaqları çıxardı. - Bəs Aydınla uşaqlar hanı? Deyə Mərcan anasından soruşdu: - Bilmirəm qızım mən yalnız darvazanın örtüldüyünü eşitdim. Deyə Kübra müəmmalı tərzdə cavab verdi: - Nə vaxt çıxdılar? -Bir saat olar. - Gəribədir. Mərcan duruxdu: -Səhər tezdən bunların üçü də hara gediblər? -Yəqin kiminləsə bayramlaşmağa gediblər. Kübra ilk ağlına gələn fikri dedi: -Bayramlaşmağa? Mərcan təəccübləndi- Uşaqlar bəlkə , amma Aydın -Aydın çox dəyişib, qızım. Daha əvvəlki kimi deyil. , hiss eləmirsən? Anasının bu sözləri mərcanın ürəyindəki şüpəyə son qoydu: O, ağzını açıb nəsə demək istəyirdi ki, qonaq otagından Aydının -Hey! Millət! Deyən gur səsi eşidildi. Kübra ilə Mərcan səsi eşidib otağa girən kimi Aydın, Hafiz və Yunis bayramlaşmaq üçün onlara tərəf yeridilər. Aydın iyirmi il ərzində ilk dəfə bayramın mübarək deyib Kübranı, uşaqlar isə analarını qucaqladılar. - Nənə, gəl səninlə də bayramlaşaq. Deyib Hafiz özünü Kübranın üstünə atdı. - Hə, indi deyin görüm harada idiniz? Hamı bayramlaşdıqdan sonra Mərcan üzünü ərinə və balalarına tutdu: - Məscidə bayram namazına getmişdik. Deyə Aydın təbəssümlə cavab verdi? -Məsçidə? Mərcan heyrətləndi. - Hə Aydın gülümsəyərək dedi:və - Neçə gün idi ki,, namaz öyrənirdim. İlk namazımı da bayram günü məsciddə camaatla birgə qıldım. Deyədə əlavə etdi. Şükürlər olsun sənə ey! Uca Rəbbim evimizə iki bayram birdən gəldi. Kübra sevincək dedi: -Sənin sayəndə, canım anam. Deyib Aydın qaynanasını yenidən qucaqladı: - Sən olmasaydım mən heç vaxt qəflət yuxusundan oyanmaz doğru yolu tapa bilməzdim. Hə, bir də başıma o hadisə gəlməsəydi. -Bəzən bir müsibət, min nəsihətdən daha yaxşıdır. Deyə Mərcan dilləndi. - Düz deyirsən. Aydın arvadının sözlərini təsdiqlədi: Sonra gözləri yaşarmış halda danışmağa davam etdi: -Hamı namazı elə şövqlə qılırdı ki onlara baxdıqca ibadətsiz keçirdiyim illərimə heyifim gəldi. -Hələ gec deyil, oğlum. Kübra əlini mehribancasına kürəkəninin çiyninə qoydu: - Qarşıda kim bilir səni neçə illər gözləyir. -İnşaallah səhvlərimi düzəltməyə ömrüm yetər. Deyə Aydın əllərini allaha açdı. -İnşaallah Deyə hər kəs başını tərpətdi. - Yaxşı gedim yeməyi hazırlıyım. Mərcan bunu deyib mətbəxə ,qalanlar isə yemək masasının arxasına keçdi.